

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2016. november 10.*

„Előzetes döntéshozatal — Sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárás — Büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés — Európai elfogatóparancs — 2002/584/IB kerethatározat — Az 1. cikk (1) bekezdése — Az »igazságügyi hatósági határozat« fogalma — A 6. cikk (1) bekezdése — A »kibocsátó igazságügyi hatóság« fogalma — A Litván Köztársaság igazságügyi minisztériuma által szabadságvesztés-büntetés végrehajtása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs”

A C-477/16. PPU. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a rechtbank Amsterdam (amszterdami bíróság, Hollandia) a Bírósághoz ugyanazon a napon érkezett, 2016. szeptember 2-i határozatával terjesztett elő a

Ruslanas Kovalkovas

ellen kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtásával kapcsolatos eljárásban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: T. von Danwitz tanácselnök, Juhász E., C. Vajda, K. Jürimäe (előadó) és C. Lycourgos bírák,

főtanácsnok: M. Campos Sánchez-Bordona,

hivatalvezető: M. Ferreira főtanácsos,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott azon határozatra, amely szerint a Bíróság – eljárási szabályzata 111. cikkének megfelelően – mellőzi az eljárás írásbeli szakaszát, tekintettel továbbá a 2016. október 5-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a holland kormány képviseletében M. Bulterman, H. Stergiou és B. Koopman, meghatalmazotti minőségben,
- a német kormány képviseletében T. Henze, M. Hellmann, J. Möller és R. Riegel, meghatalmazotti minőségben,
- a görög kormány képviseletében E. Tsaousi, meghatalmazotti minőségben,
- a finn kormány képviseletében S. Hartikainen, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: holland.

- a svéd kormány képviselőjében A. Falk, C. Meyer-Seitz, U. Persson, N. Otte Widgren, H. Shev és F. Bergius, meghatalmazotti minőségben,
 - az Európai Bizottság képviselőjében R. Troosters és S. Grünheid, meghatalmazotti minőségben,
- a főtanácsnok indítványának a 2016. október 19-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal (HL 2009. L 81., 24. o.) módosított, az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat (HL 2002. L 190., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 34. o.; a továbbiakban: kerethatározat) 1. cikke (1) bekezdésének és 6. cikke (1) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.
- 2 Ezt a kérelmet szabadságvesztés-büntetés Litvániában történő végrehajtása céljából a Litván Köztársaság igazságügyi minisztériuma (a továbbiakban: litván igazságügyi minisztérium) által Ruslanas Kovalkovas ellen kibocsátott európai elfogatóparancs Hollandiában történő végrehajtásával összefüggésben terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 A kerethatározat (5)–(9) preambulumbekkezdésének szövege a következő:
 - „(5) Az Uniónak abból a kitűzött céljából, hogy a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének térségévé váljon, következik a tagállamok közötti kiadatás eltörlése és annak az igazságügyi hatóságok közötti átadási rendszerrel való felváltása. Emellett az elítéltek vagy gyanúsítottak – büntetőítélet végrehajtása vagy büntetőeljárás lefolytatása céljából történő – átadásának új, egyszerűsített rendszerének bevezetése lehetővé teszi a jelenlegi kiadatási eljárások bonyolultságának és a jelenlegi kiadatási eljárásokban rejlő késlekedés kockázatának a megszüntetését is. A tagállamok között mindeddig irányadó hagyományos együttműködési kapcsolatokat a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének térségében a büntetőügyekben hozott bírósági határozatok szabad mozgásán nyugvó rendszernek kell felváltania mind az ítélethozatal előtti, mind az azt követő szakaszban.
 - (6) Az e kerethatározatban előírt európai elfogatóparancs az első konkrét megvalósulása a büntetőjog területén a kölcsönös elismerés elvének, amelyre az Európai Tanács az igazságügyi együttműködés »sarokköveként« utalt.
 - (7) Mivel az 1957. december 13-i európai kiadatási egyezményre épülő többoldalú kiadatási rendszer felváltását a tagállamok egyoldalúan eljárva nem képesek kielégítően megvalósítani, és e cél – nagyságát és hatásait tekintve – az Unió szintjén jobban megvalósítható, a Tanács az [EU] 2. [cikkben] és az [EK] 5. [cikkben] foglalt szubszidiaritás elvével összhangban intézkedéseket fogadhat el. Az arányosság elvének megfelelően, amelyet az utóbbi cikk rögzít, ez a kerethatározat nem lép túl az e cél megvalósításához szükséges mértéken.

- (8) Az európai elfogatóparancs végrehajtásaként hozott határozatokat megfelelően ellenőrizni kell, ami azt jelenti, hogy annak a tagállamnak az igazságügyi hatósága határoz az átadásról, amelyben a keresett személyt elfogták [helyesen: hogy abban a tagállamban, amelyben a keresett személyt elfogták, igazságügyi hatóság határoz az átadásról].
- (9) A központi hatóságok szerepének az európai elfogatóparancs végrehajtásában a gyakorlati és igazgatási segítségnyújtásra kell korlátozódnia.”
- 4 A kerethatározatnak „Az európai elfogatóparancs meghatározása és végrehajtásának kötelezettsége” címet viselő 1. cikke a következőképpen rendelkezik:
- „(1) Az európai elfogatóparancs egy tagállamban kibocsátott igazságügyi hatósági határozat, amely azt a célt szolgálja, hogy egy másik tagállam a büntetőeljárás lefolytatása, szabadságvesztés-büntetés, illetve szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása végett a keresett személyt elfogja és átadja.
- (2) A tagállamok minden európai elfogatóparancsot a kölcsönös elismerés elve alapján és e kerethatározat rendelkezéseinek megfelelően hajtanak végre.
- [...]”
- 5 A kerethatározat 3., 4. és 4a. cikke felsorolja az európai elfogatóparancs végrehajtása kötelező és mérlegelhető megtagadásának okait. A kerethatározat 5. cikke a kibocsátó tagállam által egyedi esetekben nyújtandó garanciákkal foglalkozik.
- 6 A kerethatározatnak „Az illetékes igazságügyi hatóságok meghatározása” címet viselő 6. cikke értelmében:
- „(1) Kibocsátó igazságügyi hatóság a kibocsátó tagállamnak az az igazságügyi hatósága, amely ezen állam joga szerint az európai elfogatóparancs kibocsátására illetékes.
- (2) Végrehajtó igazságügyi hatóság a végrehajtó tagállamnak az az igazságügyi hatósága, amely ezen állam joga szerint az európai elfogatóparancs végrehajtására illetékes.
- (3) A tagállamok mindegyike tájékoztatja a Tanács Főtitkárságát a joga szerinti illetékes igazságügyi hatóságról.”
- 7 A kerethatározatnak „A központi hatóság részvétele” címet viselő 7. cikke a következőket írja elő:
- „(1) Az illetékes hatóságok támogatására minden tagállam kijelölhet egy vagy – ha jogrendszere úgy rendelkezik – több központi hatóságot.
- (2) A tagállam, ha ez igazságszolgáltatási rendszere felépítése következtében szükséges, központi hatóságát (hatóságait) bízhatja meg az európai elfogatóparancsok hatósági továbbításával és fogadásával, továbbá az ezekkel kapcsolatos minden egyéb hivatalos levelezéssel.
- Az a tagállam, amely élni kíván az e cikkben biztosított lehetőségekkel, a Tanács Főtitkárságához eljuttatja az általa kijelölt központi hatóságra vagy központi hatóságokra vonatkozó nyilatkozatokat. Ez a tájékoztatás a kibocsátó tagállam minden hatóságára kötelező.”

A holland jog

- 8 Az Overleveringswet (a személyek átadásáról szóló törvény) ülteti át a holland jogba a kerethatározatot. E törvény 1. cikkének szövege a következő:

„E törvény alkalmazásában:

[...]

- b) európai elfogatóparancs: az Európai Unió valamely tagállama igazságügyi hatóságának azon írásbeli határozata, amely azt a célt szolgálja, hogy egy másik tagállam igazságügyi hatósága valamely személyt elfogjon és átadjon;

[...]

- i) kibocsátó igazságügyi hatóság: az Európai Unió valamely tagállamának az európai elfogatóparancs kibocsátására a belső jog értelmében hatáskörrel rendelkező igazságügyi hatósága;

[...]”

- 9 A személyek átadásáról szóló törvény 5. cikke következőképpen rendelkezik:

„Az Európai Unió többi tagállamának kibocsátó igazságügyi hatóságai részére való átadásra kizárólag e törvény rendelkezései vagy az annak alapján elfogadott rendelkezések tiszteletben tartásával kerülhet sor.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 10 2012. február 13-án a Jonavos apylinkės teismas (jonavai kerületi bíróság, Litvánia) R. Kovalkovas litván állampolgárral szemben négy év hat hónapig tartó szabadságvesztés-büntetést szabott ki szándékos testi sértésnek minősülő tényállás alapján. 2013 augusztusában a litván igazságügyi minisztérium európai elfogatóparancsot bocsátott ki R. Kovalkovas ellen az e büntetés hátralevő részének, azaz három év tizenegy hónap öt napnak Litvániában való végrehajtása céljából.
- 11 R. Kovalkovas elfogása és a litván hatóságoknak való átadása céljából a minisztérium megkereste a rechtbank Amsterdamot (amszterdami bíróság, Hollandia) mint az említett európai elfogatóparancs végrehajtó igazságügyi hatóságát.
- 12 A Tanács európai elfogatóparanccsal kapcsolatos nemzeti gyakorlatokról szóló, 2007. december 14-i értékelő jelentésében [A kölcsönös értékelések negyedik fordulójáról szóló értékelő jelentés – „Az európai elfogatóparancs és a tagállamok közötti megfelelő átadási eljárások gyakorlati alkalmazása”: Litvániára vonatkozó jelentés (12399/2/07 REV 2)] szereplő információkra tekintettel ennek a bíróságnak kétségei vannak azt a kérdést illetően, hogy a litván igazságügyi minisztériumhoz hasonló valamely hatóság által kibocsátott európai elfogatóparancsot a kerethatározat 6. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „igazságügyi hatóság” által kibocsátottnak kell-e tekinteni, valamint hogy következésképpen ez az európai elfogatóparancs a kerethatározat 1. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „igazságügyi hatósági határozatnak” minősül-e.
- 13 E tekintetben az említett bíróság arra kíván választ kapni, hogy az „igazságügyi hatósági határozat” és az „igazságügyi hatóság” kerethatározat értelmében vett fogalmait akként kell-e értelmezni, hogy azok az uniós jog önálló fogalmai, vagy hogy a tagállamok szabadon határozhatják meg ezek értelmét és hatályát.

- 14 Abban az esetben, ha ezek a fogalmak a tagállamok nemzeti jogába tartoznak, a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy – többek között a kerethatározat (5), (6) és (9) preambulumbekézése tükrében – kétségbe lehetne vonni, hogy megfelel-e a kerethatározatnak a Litván Köztársaság azon döntése, hogy a litván igazságügyi minisztériumot jelöli ki a kerethatározat 6. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „kibocsátó igazságügyi hatóságnak”, amennyiben ez a döntés a kerethatározatnak a kiadási eljárások „politikától való elkülönítésére” irányuló célkitűzésébe ütközne.
- 15 Abban az esetben, ha az említett fogalmakat az uniós jog önálló fogalmainak kell tekinteni, a – 2016. június 1-jei Bob-Dogi ítélet (C-241/15, EU:C:2016:385) 56. pontjára hivatkozó – kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy e fogalmak azt vonják maguk után, hogy az európai elfogatóparancsot olyan hatóság bocsássa ki, amelynek jogállása és hatáskörei lehetővé teszik számára, hogy az európai elfogatóparancs kibocsátásának szakaszában megfelelő jogvédelmet kínáljon. A kerethatározat alapjául szolgáló, kölcsönös elismerés elvére tekintettel a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy főszabály szerint kizárt, hogy az európai elfogatóparancsot valamely tagállami minisztérium bocsáthassa ki. E tekintetben lehet, hogy nem releváns, hogy az európai elfogatóparancs e tagállam valamely bíróságának határozatán alapul.
- 16 A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy akkor lehet úgy tekinteni, hogy egy minisztérium által kibocsátott európai elfogatóparancsot a kerethatározat 6. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „igazságügyi hatóság” bocsátott ki, ha annak kibocsátására kizárólag az ítéletet hozó bíróság kérésére és e bíróság határozatának végrehajtása jogcímén kerül sor, amely bíróság célszerűnek tartotta európai elfogatóparancs kibocsátását.
- 17 E körülmények között a rechtbank Amsterdam (amszterdami bíróság) felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:
- „1) A [...] kerethatározat 6. cikkének (1) bekezdésében foglalt »igazságügyi hatóság« és a [...] kerethatározat 1. cikkének (1) bekezdésében foglalt »igazságügyi hatósági határozat« kifejezések az uniós jog önálló fogalmai?
- 2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén: milyen kritériumok alapján határozható meg az, hogy a kibocsátó tagállam valamely hatósága ilyen »igazságügyi hatóságnak«, valamint hogy az e hatóság által kibocsátott európai elfogatóparancs ugyanilyen jellegű »igazságügyi hatósági határozatnak« minősül-e?
- 3) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén: a [litván] igazságügyi minisztérium a [...] kerethatározat 6. cikkének (1) bekezdésében foglalt »igazságügyi hatóság« fogalmának hatálya tartozik-e, és az e hatóság által kibocsátott európai elfogatóparancs a [...] kerethatározat 1. cikkének (1) bekezdésében foglalt »igazságügyi hatósági határozatnak« minősül-e?
- 4) Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén: a [litván] igazságügyi minisztériumhoz hasonló valamely hatóság kibocsátó igazságügyi hatósággént való kijelölése összeegyeztethető az uniós joggal?”

A sürgősségi eljárásról

- 18 A kérdést előterjesztő bíróság a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelemnek a Bíróság eljárási szabályzatának 107. cikkében előírt sürgősségi eljárásban történő elbírálását kérte.
- 19 E kérelem alátámasztására különösen arra hivatkozik, hogy R. Kovalkovas jelenleg meg van fosztva szabadságától, mivel arra vár, hogy ténylegesen átadják a litván hatóságoknak.

- 20 Először is meg kell állapítani, hogy a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem a kerethatározat értelmezésére irányul, amely kerethatározat az EUM-Szerződés harmadik részének a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének térségére vonatkozó V. címe alá tartozik. A jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem tehát képezheti sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárás tárgyát.
- 21 Másodszor, a Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében figyelembe kell venni azt a körülményt, hogy az alapügyben érintett személy jelenleg meg van fosztva a szabadságától, és hogy további fogva tartása az alapeljárás kimenetelétől függ (2015. július 16-i Lanigan-ítélet, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, 24. pont). Az R. Kovalkovasszal szemben hozott fogvatartási intézkedést ugyanis – a kérdést előterjesztő bíróság által szolgáltatott magyarázatok szerint – az érdekelttel szemben kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtásával összefüggésben rendelték el.
- 22 E körülmények között az előadó bíró javaslatára, a főtanácsnok meghallgatását követően a Bíróság negyedik tanácsa 2016. szeptember 12-én úgy határozott, hogy helyt ad a kérdést előterjesztő bíróság azon kérelmének, hogy a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelmet sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárásban bírálják el.
- 23 A Bíróság egyebekben – az eljárási szabályzat 111. cikke alapján – úgy határozott, hogy mellőzi az eljárásnak az eljárási szabályzat 109. cikkének (2) bekezdésében előírt írásbeli szakaszát.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első három kérdésről

- 24 Együttesen vizsgálándó első három kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra kíván választ kapni, hogy az „igazságügyi hatóság” kerethatározat 6. cikkének (1) bekezdésében szereplő fogalma az uniós jog önálló fogalma-e, és hogy a 6. cikk (1) bekezdését rendelkezést akként kell-e értelmezni, hogy a litván igazságügyi minisztériumhoz hasonló végrehajtó hatalmi szerv a „kibocsátó igazságügyi hatóság” e rendelkezés értelmében vett fogalmába tartozik, így a szabadságvesztés-büntetést kiszabó ítélet végrehajtása céljából általa kibocsátott európai elfogatóparancsot a kerethatározat 1. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „igazságügyi hatósági határozatnak” lehet tekinteni.
- 25 Előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy a kerethatározatnak az a célja – amint az különösen 1. cikkének (1) és (2) bekezdéséből, valamint (5) és (7) preambulumbekkezdéséből kitűnik –, hogy a kiadatásról szóló, 1957. december 13-i európai egyezményen alapuló, többoldalú kiadatási rendszert az igazságügyi hatóságok közötti, az elítéltek vagy gyanúsítottak büntető ítélet végrehajtása vagy büntetőeljárás lefolytatása céljából történő, a kölcsönös elismerés elvén alapuló átadásának rendszerével váltsa fel (2016. április 5-i Aranyosi és Căldăraru ítélet, C-404/15 és C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 75. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 26 A kerethatározat célja ily módon az elítéltek vagy a bűncselekmény elkövetésével gyanúsítottak átadásának új, egyszerűsített és hatékonyabb rendszerének bevezetése útján az igazságügyi együttműködés megkönnyítése és meggyorsítása annak érdekében, hogy elősegítse az Unió azon célkitűzésének elérését, hogy a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének azon nagyfokú bizalomra épülő térségévé váljon, amelynek a tagállamok között fenn kell állnia (2016. április 5-i Aranyosi és Căldăraru ítélet, C-404/15 és C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 76. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 27 Mind a tagállamok közötti kölcsönös bizalom elvének, mind pedig a kölcsönös elismerés elvének alapvető jelentősége van az uniós jogban, mivel lehetővé teszik egy belső határok nélküli térség létrehozását és fenntartását. Pontosabban a kölcsönös bizalom elve, különösen a szabadságon, a

biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség tekintetében mindegyik államtól megköveteli, hogy – kivételes körülményektől eltekintve – úgy tekintse, hogy az összes többi tagállam tiszteletben tartja az uniós jogot, és különösen az uniós jog által elismert alapvető jogokat (2016. április 5-i Aranyosi és Căldăraru ítélet, C-404/15 és C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 78. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 28 A kölcsönös elismerés elve, amely az igazságügyi együttműködés „sarokkövéként” szolgál, a kerethatározat 1. cikkének (2) bekezdése értelmében azt is magában foglalja, hogy a tagállamok főszabály szerint kötelesek végrehajtani az európai elfogatóparancsot. A végrehajtó igazságügyi hatóság ugyanis kizárólag a kerethatározat végrehajtás megtagadásának kötelező okait taxatív felsoroló 3. cikkében, vagy a végrehajtás megtagadásának mérlegelhető okait taxatív felsoroló 4. és 4a. cikkében előírt esetekben tagadhatja meg az ilyen elfogatóparancs végrehajtását. Ezenkívül az európai elfogatóparancs végrehajtását kizárólag a kerethatározat 5. cikkében kimerítő jelleggel felsorolt feltételekhez kötheti (2016. április 5-i Aranyosi és Căldăraru ítélet, C-404/15 és C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 79. és 80. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 29 Mindazonáltal kizárólag a kerethatározat 1. cikkének (1) bekezdése értelmében vett európai elfogatóparancsokat kell a kerethatározat rendelkezéseinek megfelelően végrehajtani. A kerethatározat 1. cikkének (1) bekezdéséből kitűnik, hogy az európai elfogatóparancs „igazságügyi hatósági határozatnak” minősül, ami megköveteli, hogy azt a kerethatározat 6. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „igazságügyi hatóság” bocsássa ki.
- 30 Ezen utóbbi rendelkezés értelmében a kibocsátó igazságügyi hatóság a kibocsátó tagállamnak az az igazságügyi hatósága, amely ezen állam joga szerint az európai elfogatóparancs kibocsátására illetékes.
- 31 Még ha – a tagállamok eljárási autonómiája elvének megfelelően – a kerethatározat 6. cikkének (1) bekezdése a tagállamok jogára hivatkozik is, meg kell állapítani, hogy ez a hivatkozás az európai elfogatóparancs kibocsátására hatáskörrel rendelkező igazságügyi hatóság kijelölésére szorítkozik. Ennélfogva az említett hivatkozás nem érinti magát az „igazságügyi hatóság” fogalom meghatározását.
- 32 E körülmények között az „igazságügyi hatóság” kerethatározat 6. cikkének (1) bekezdése értelmében vett fogalmának értelme és hatálya nem hagyható az egyes tagállamok értékelésére (lásd analógia útján: 2008. július 17-i Kozłowski-ítélet, C-66/08, EU:C:2008:437, 43. pont; 2010. november 16-i Mantello-ítélet, C-261/09, EU:C:2010:683, 38. pont).
- 33 Ebből következik, hogy az „igazságügyi hatóságnak” a kerethatározat 6. cikkének (1) bekezdésében szereplő fogalma az Unió egészében önálló és egységes értelmezést követel meg, figyelembe véve – a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatának megfelelően – egyúttal e rendelkezés szövegét, kontextusát, valamint a kerethatározattal elérni kívánt célkitűzést (lásd analógia útján: 2016. július 28-i JZ-ítélet, C-294/16 PPU, EU:C:2016:610, 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 34 Ily módon a kerethatározat 6. cikkének (1) bekezdését illetően meg kell állapítani, hogy az e rendelkezésben szereplő „igazságügyi hatóság” kifejezés nem szorítkozik kizárólag a tagállami bírák vagy bíróságok kijelölésére, hanem megengedi, hogy – tágabb értelemben – a hatálya alá tartozzanak az érintett jogrendben az igazságszolgáltatásban részt venni köteles hatóságok is (a mai napon hozott Poltorak-ítélet, C-452/16 PPU, 33. pont).
- 35 Ugyanakkor meg kell állapítani, hogy az „igazságügyi hatóságnak” az említett rendelkezésben szereplő fogalmát nem lehet akként értelmezni, hogy az lehetővé teszi azt is, hogy valamely tagállam végrehajtó hatalmi szerve – például minisztériuma – annak hatálya alá tartozzon.
- 36 Elsősorban, az „igazságügyi” kifejezés – általános jelentésében – nem a tagállamok minisztériumaira vonatkozik. Ez a kifejezés ugyanis az igazságszolgáltatásra utal, amelyet – amint azt a főtanácsnok indítványának 34. pontjában megjegyezte – a hatalmi ágak elválasztása jogállamiság működésére

jellemző elvének megfelelően meg kell különböztetni a végrehajtó hatalomtól. Ily módon igazságügyi hatóságok alatt hagyományosan az igazságszolgáltatásban részt vevő hatóságokat kell érteni, eltérően többek között a minisztériumoktól vagy más kormányzati szervektől, amelyek a végrehajtó hatalomba tartoznak.

- 37 Másodsorban, a kerethatározat arra az elvre épül, amely szerint az európai elfogatóparanccsal kapcsolatos határozatok minden, az ilyen jellegű határozatokra jellemző – különösen a kerethatározat 1. cikkének (3) bekezdésében szereplő alapvető jogokból és alapvető jogelvekből eredő – garanciában részesülnek. Ez nemcsak azt vonja maga után, hogy az európai elfogatóparancs végrehajtásával kapcsolatos határozatot, hanem hogy az ilyen elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó határozatot is igazságügyi hatóság hozza, így pedig azt, hogy a tagállamok közötti, a kerethatározatban előírt átadási eljárás egészére bírósági felülvizsgálat alatt kerüljön sor (lásd ebben az értelemben: 2013. május 30-i F. -ítélet, C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, 39., 45. és 46. pont).
- 38 Ebben a kontextusban a kerethatározat 7. cikke feljogosítja a tagállamokat, hogy – az e rendelkezésben előírt feltételekre is figyelemmel, továbbá ha az az igazságszolgáltatási rendszerük megszervezése következtében szükségesnek bizonyul – az európai elfogatóparancsok továbbításával és fogadásával kapcsolatban nem igazságügyi hatóságot, azaz egy központi hatóságot vegyenek igénybe.
- 39 Márpedig noha valamely tagállami minisztérium beletartozhat a „központi hatóság” 7. cikk értelmében vett fogalmába, a (9) preambulumbekezdéssel összefüggésben értelmezett e cikkből kitűnik, hogy egy ilyen központi hatóság bevonása továbbra is a hatáskörrel rendelkező igazságügyi hatóságoknak nyújtott gyakorlati és igazgatási segítségre korlátozódik. Ily módon a kerethatározat 7. cikkében kínált lehetőség nem terjedhet addig, hogy lehetővé tegye a tagállamoknak, hogy az európai elfogatóparancs kibocsátására irányuló határozatot illetően hatáskörrel rendelkező igazságügyi hatóságokat e központi hatósággal helyettesítsék.
- 40 Harmadsorban valamely végrehajtó hatalmi szervnek a kerethatározat 6. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „kibocsátó igazságügyi hatóságként” való kijelölése szembe menne a kerethatározat által elérni kívánt és a jelen ítélet 25–28. pontjában felidézett célkitűzésekkel.
- 41 A kerethatározat célja ugyanis a szuverén államok közötti hagyományos együttműködési rendszer felváltására szolgáló, közvetlenül az igazságügyi hatóságok közötti egyszerűsített átadási rendszer létrehozása, amely rendszer – a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének térségében a büntetőügyekben hozott bírósági határozatok szabad mozgásának biztosítása céljából – maga után vonja a politikai hatalom bevonását és értékelését.
- 42 Márpedig a litván igazságügyi minisztériumhoz hasonló végrehajtó hatalmi szervnek az európai elfogatóparancs kibocsátására hatáskörrel rendelkező hatóságként való kijelölése azt eredményezné, hogy a végrehajtó hatalom számára biztosítják a döntéshozatali jogkört a keresett személyek átadására irányuló eljárásban, a kerethatározat pedig éppen ezt kívánja megszüntetni.
- 43 Ezen túlmenően a kerethatározat 1. cikkének (2) bekezdésében rögzített kölcsönös elismerés elve – amelynek értelmében a végrehajtó igazságügyi hatóság köteles végrehajtani a kibocsátó igazságügyi hatóság által kibocsátott elfogatóparancsot – azon az előfeltevésen alapul, hogy valamely igazságügyi hatóság bírósági felülvizsgálat gyakorlása céljából eljár az európai elfogatóparancs végrehajtását megelőzően¹.

1 — A jelen szöveg 43. pontjában az első elektronikus közzétételt követően nyelvi módosítás történt.

- 44 Márpedig egy elfogatóparancsnak a végrehajtó hatalmi ágba tartozó, a litván igazságügyi minisztériumhoz hasonló jogalany általi kibocsátása nem szolgálhat a végrehajtó igazságügyi hatóság számára olyan biztosítékként, hogy ennek az európai elfogatóparancsnak a kibocsátása ilyen bírósági felülvizsgálatban részesült, ennél fogva pedig nem lehet elegendő a magát a kerethatározat alapját képező és a jelen ítélet 26. pontjában említett, a tagállamok közötti nagyfokú bizalom igazolásához.
- 45 Ezért az „igazságügyi hatóságnak” a kerethatározat 6. cikkének (1) bekezdése értelmében vett fogalmát akként kell értelmezni, hogy a litván igazságügyi minisztériumhoz hasonló tagállami minisztérium nem tartozhat e fogalomba, így a szabadságvesztés-büntetést kiszabó ítélet végrehajtása céljából általa kibocsátott európai elfogatóparancs nem tekinthető a kerethatározat 1. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „igazságügyi hatósági határozatnak”.
- 46 Végezetül, ezt az értelmezést nem kérdőjelezi meg az, hogy – amint azt a litván kormány a Bíróság által feltett írásbeli kérdésekre adott válaszában említette – a litván igazságügyi minisztérium részvételére egyfelől kizárólag bírósági eljárás végén valamely bíróság által hozott, jogerőre emelkedett ítélet végrehajtásának, másfelől pedig valamely bíróság kérésének szűk keretében kerül sor.
- 47 A Bíróság által feltett írásbeli kérdésekre válaszul a litván kormány által szolgáltatott információkból ugyanis kitűnik, hogy az európai elfogatóparancs kibocsátásával kapcsolatos határozat meghozatala végső soron a litván igazságügyi minisztérium feladata, nem pedig azon bíróságé, amely az európai elfogatóparancs alapjául szolgáló szabadságvesztés-büntetéssel kapcsolatban ítéletet hozott. Ez a minisztérium ellenőrzi az elfogatóparancs kibocsátásához szükséges feltételek tiszteletben tartását, egyúttal pedig – annak arányos jellegét illetően – mérlegelési mozgástérrel is rendelkezik.
- 48 A fenti megfontolások összességére figyelemmel az első három kérdésre azt a választ kell adni, hogy az „igazságügyi hatóság” kerethatározat 6. cikkének (1) bekezdésében szereplő fogalma az uniós jog önálló fogalma, és hogy a 6. cikk (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, hogy a litván igazságügyi minisztériumhoz hasonló végrehajtó hatalmi szervet jelöljenek ki az e rendelkezés értelmében vett „kibocsátó igazságügyi hatóságnak”, így a szabadságvesztés-büntetést kiszabó ítélet végrehajtása céljából általa kibocsátott európai elfogatóparancsot nem lehet a kerethatározat 1. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „igazságügyi hatósági határozatnak” tekinteni.

A negyedik kérdésről

- 49 Az első három kérdésre adott válasz ismeretében nem szükséges megválaszolni a negyedik kérdést.

A jelen ítélet időbeli joghatásainak korlátozásáról

- 50 A litván kormány, valamint a tárgyaláson a holland kormány és az Európai Bizottság azt kérte a Bíróságtól, hogy korlátozza időben a jelen ítélet joghatásait abban az esetben, ha azt állapítaná meg, hogy a litván igazságügyi minisztériumhoz hasonló végrehajtó hatalmi szerv nem tartozik az „igazságügyi hatóság” kerethatározat 6. cikkének (1) bekezdése értelmében vett fogalmába. Lényegében azokra az esetleges következményekre hivatkoztak, amelyekkel a jelen ítélet azokra az ügyekre nézve járhat, amelyekben az e rendelkezés értelmében „igazságügyi hatóságnak” nem minősülő valamely hatóság bocsátott ki európai elfogatóparancsot.
- 51 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint azon értelmezés, amelyet a Bíróság valamely uniós jogszabály kapcsán fejt ki az EUMSZ 267. cikkben ráruházott hatáskör gyakorlása során, megmagyarázza és pontosítja e szabály hatályát és jelentőségét, amely szerint azt a hatálybalépésének időpontjától értelmezni és alkalmazni kell, illetőleg értelmezni és alkalmazni kellett volna. Ebből következik, hogy az így értelmezett szabályt a bíróság alkalmazhatja, és azt alkalmaznia kell az értelmezés iránti kérelemről határozó ítélet kihirdetése előtt keletkezett és létrejött jogviszonyokra is, ha egyébként teljesülnek azon feltételek, amelyek lehetővé teszik az említett

szabály alkalmazására vonatkozó pernek a hatáskörrel rendelkező bíróságok előtti megindítását (2014. szeptember 17-i Liivimaa Lihaveis ítélet, C-562/12, EU:C:2014:2229, 80. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 52 A Bíróság csak kivételesen, az uniós jogrendhez szorosan hozzátartozó jogbiztonság általános elvének alkalmazása útján korlátozhatja bármely érdekelt azon lehetőségét, hogy a jóhiszeműen létrejött jogviszonyok vitatása céljából a Bíróság által értelmezett rendelkezésre hivatkozzon. A Bíróság az érdekeltek jóhiszeműségére és a súlyos zavarok kockázatának fennállására vonatkozó két alapvető feltétel teljesülése esetén dönthet e korlátozásról (2014. február 27-i Transportes Jordi Besora ítélet, C-82/12, EU:C:2014:108, 41. pont; 2016. szeptember 22-i Microsoft Mobile Sales International és társai ítélet, C-110/15, EU:C:2016:717, 60. pont).
- 53 A jelen ügyben többek között a – jelen ítélet 12. pontjában említett – 2007. december 14-i tanácsi értékelő jelentésből kitűnik, hogy a Tanács korábban az „igazságügyi hatóság” kijelölésének követelményével összeegyeztethetetlenként bírálta európai elfogatóparancsoknak a litván igazságügyi minisztérium általi kibocsátását. E körülmények között nem tekinthető úgy, hogy a Litván Köztársaságot az uniós rendelkezések hatályával kapcsolatos objektív és jelentős bizonytalanság indította az uniós jognak nem megfelelő magatartásra.
- 54 E körülmények között nincs szükség a jelen ítélet időbeli hatályának korlátozására.

A költségekről

- 55 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

Az „igazságügyi hatóság” a 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal módosított, az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat 6. cikkének (1) bekezdésében szereplő fogalma az uniós jog önálló fogalma, és a 6. cikk (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, hogy a Litván Köztársaság igazságügyi minisztériumához hasonló végrehajtó hatalmi szervet jelöljenek ki az e rendelkezés értelmében vett „kibocsátó igazságügyi hatóságnak”, így a szabadságvesztés-büntetést kiszabó ítélet végrehajtása céljából általa kibocsátott európai elfogatóparancsot nem lehet a 2009/299 kerethatározattal módosított 2002/584 kerethatározat 1. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „igazságügyi hatósági határozatnak” tekinteni.

Aláírások